

RDEČI PRAPOR

Izhaja v Ljubljani vsak dan opoldan.

Naročnina za avstro-ogrske kraje mesečno 2 K, za Nemčijo 2-25 K, za Ameriko 2-75 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštnine proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati. Tristopna petit-vrstica 26 vin. za enkrat, 20 vin. za dva krat; večkrat po dogovoru.

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

53. štev.

V Ljubljani, v četrtek, dne 23. maja 1907

Leto X.

NASLOVA: Za dopise, rokopise za list: Uredništvo »Rdečega Prapora«, Ljubljana. — Za denarne pošiljke, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo »Rdečega Prapora«, Ljubljana, Frančiškanske ulice štev. 8/L.

Narodno vprašanje.

Ali reši novi državni zbor avstrijsko narodno vprašanje? Nihče ne more z gotovostjo povedati tega danes, ko visi usoda novega parlamenta sploh v zraku. Kajti le bodimo odkritosrčni: Vladi in njenim krogom je državni zbor v njegovi sedanjosti sestavi zelo nevšečen in prav nikjer ni zapisano, da mu je zagotovljeno normalno življenje šestih let. Ravnotako pa tudi ni nikakor pribito, da bode sedanja vlada kaj dolgo vodila avstrijsko politiko, tudi če se kabinet rekonstruira, o čemur je pač že dosti govora; za krščanske socialce je baje že pripravljenih nekoliko portfeljev, med njimi celo oni nekoga ministra.

Naj se zasuče stvar na to ali na ono stran, konfliktov je pričakovati na vsak način, zlasti zato, ker bode v opoziciji, naj se že grupirajo vladne stranke kakorkoli, socialna demokracija najmočnejša skupina in torej vlada ne bode imela samo navidezne oporbe. Kdaj trčijo nasprotja z največjo silo drugo ob drugo, kako se rešijo konflikti, to so seveda vprašanja, na katera bi mogel odgovarjati samo prorok, neresen projektant, ali pa »Naš List«. Zato je tudi nemogoče odgovarjati, ali se reši v tej zakonodajni periodi narodno vprašanje.

Naravno in logično bi bilo pač, da se ga loti zbornica čimprej. Novi parlament imamo namreč smatrati za konstituanto, ki ima začeti popolnoma novo delo, ne pa nadaljevati zgodovino dosedanjih parlamentov. Z uvedbo splošne in enake volilne pravice je končan oddelek avstrijske historije, ki je začela z letom 1867 in prestopila nam je v popolnoma novo dobo.

Dualistična uredba skupne monarhije se ni obnesla, prav tako pa tudi ne centralizem tostranske polovice z razdelitvijo v »zgodovinske« kronovine. Nemška nadvlada v Avstriji ni mogla imeti drugega smotra, nego germanizirati to državo in ker se ji ta namen ni posrečil v časih, ko so bili nemški narodi slabotni in še niso kaj visoko cenili svoje narodnosti, se to tudi v novih razmerah ne posreči. Splošna in enaka volilna pravica daje že po sedanjem kompromisu Slovanom večino, čeprav ne velike in vsaka izprememba mora zgoditi le na korist slovanskih narodov, s čemur je nemška hegemonija definitivno pokopana.

V tistem hipu, ko je to jasno, postane pa trajna preuredba Avstrije v tem smislu, da se ugodni čim največ opravičenim zahtevam nemških narodov, tudi za Nemce politično nujna, ker imajo kot narod manjšine še največji interes na tem, da si zagotovijo narodni obstanek in razvoj.

Ako bi odločevala v politiki logika, bi bil torej položaj za rešitev narodnega vprašanja ugoden. Vsak narod v državi je zase v minoriteti. Trajne in zanesljive večine na narodni podlagi ni doseči, tudi slovanske ne, ker je Poljakom Slovanstvo Hakuba, ker so Rusini potlačeni ravno od Slovanov-Poljakov in ker so volitve pokazale, da odločajo tudi med slovanskimi narodi, ki imajo že razvitejšo industrijo in bolj intenzivno politično življenje, gospodarski razlogi v veliko večji meri, kakor pa nacionalistični.

Vsak narod v manjšini — torej imajo vsi vzajemno potrebo, zavarovati svojo ekzistenco in svoje pravice proti vsaki slučajni večini. To bi jih mo-

rilo prisiliti, da uravnajo medsebojne razmere čim prej in čim mogoče definitivno.

Poraz eksaltiranih narodojakov na obeh straneh in velikanska zmaga socialne demokracije bi skupaj opravičila upanje, da bode razpoloženje v zbornici rešitvi tega vprašanja ugodno in če doživi parlament svoja leta, bi se smelo pričakovati, da dobi država od njega novo podlago.

Potrebno pa bi bilo v ta namen, da bi pustile narodnjaške stranke vsa detaljna narodna vprašanja v ozadju. Resno in resnično velika politika bi morala porabiti ugodno konstelacijo, da povspeši rešitev cellega vprašanja, ne pa, da ga zadržuje z izvlačenjem posameznih delov. Personalije, tupatam kakšna šolica, kakšno okrajno sodišče i. t. d. izgubi vsako vrednost, ko se pokaže priložnost, da se konstituira državo in narodnosti v njej.

Ako je položaj izvršitvi te naloge primeren, pa dobi socialno-demokratski brnski program velikanski pomen, kajti gotovo je, da je trajna ureditve narodnega vprašanja mogoča samo v smislu tega programa. Tolažilno je zlasti, da so volitve skoraj popolnoma izpodbile Vsenemce in Mladočehe, ki so najbolj fanatično zastopali brnskemu programu diametralno nasprotna stališča. Vsenemci s svojim germanizatoričnim centralizmom, Mladočehe pa s svojim državnim pravom. Kakor kažejo dosedanje volitve na Gališkem, bode tudi poljska zlahta precej oslABLJENA in druge poljske stranke bodo menda prijaznejše narodni avtonomiji, nego je bilo poljsko kolo s svojimi zakrknjenimi zahtevami o deželni avtonomiji.

Realiziranje brnskega programa izpremeni popolnoma sedanje lice države in zlasti za naš mali narod nastane tedaj povsem novo življenje. Tudi pri nas se potem ne bode moglo nastopati proti delavstvu s tisto bedasto frazo, da je socialna demokracija narodnosti nevarna. Slovenci bodo morali tedaj sami pokazati, kaj morejo, izgovor na tujčevo peto izgine, gospodarska vprašanja in razredna nasprotja med kapitalizmom in delavstvom postanejo tudi pri nas tako jasna, da se jih ne bode moglo več zatajevati.

V združenem slovenskem narodu, ki ga ni zamenjati z geografično, na slepo zedinjeno Slovenijo, pride tudi socialna demokracija do veljave. V narodnem parlamentu, ki ima zamenjati sedanje deželne zборе, se bode moralo slišati tudi glas organiziranega delavstva.

Socialni demokratje v sedanjem državnem zboru bodo imeli važno nalogo, skrbeti, da narodnjaške kaprice ne zavlečejo zopet narodnega vprašanja.

Avspicije.

Dunaj, 13. maja.

Lepe izglede imamo za delovanje še ne popolnoma izvoljenega državnega zbora. Vlada, o kateri se lani ni dalo mnogo soditi, ker je delo za volilno reformo absorbiralo vsako zanimanje, tako da je marsikdo smatral kabinet celo za zelo nepristransk in svobodoljuben, je že začela kazati robove. Dosedanji uspeh volitev je menda zmešal v ministrstvih nekatere glave. Znano je, da je pričakoval baron Beck za vlado jako ugoden izid volitev, posebno je mislil, da pridejo krščanski socialci in klerikalci v ogromnem številu v državni zbor, tako da bodo z lahkoto majorizirali druge stranke. Glede socialnih demokratov so pričakovali v ministrskih palačah, da se njih staro število pač

nekoliko poveča, ali da pridejo s tako močjo v parlament, niso mislili nikdar.

Računi so se izkazali napačni in kakor se v takih slučajih pogostoma zgodi, so nekateri gospodje izgubili glavo tako, da ne vedo več prav, kaj počno. Vlada se je spravila nad uradnike, ki so imeli toliko poguma, da so kandidirali za državni zbor, a so bili tako neprevidni, da so sprejeli kandidature proti krščanskosocialnim veljakom. Računski revident Friderik Schmid, ki je kandidiral proti drju. Luegerju, je bil povsem nenadoma prestavljen z Dunaja v Černovico, in sicer v jako čudnih okoliščinah. Dobil je namreč dekret, ki mu nalaga, da se »nemudoma oglasi pri deželni finančni oblasti, ki mu naznani službeno določbo«. Revident Schmidt je služboval pri finančnem ministrstvu ter je moral takoj ustaviti svoje delovanje in že tekom treh dni naj nastopi v Černovicah svojo novo službo.

Kakor njemu, se bode baje zgodilo tudi drju. Weberju, ki je tudi državni uradnik in je kandidiral proti knezu Lichtensteinu. Prestavljen bode, kakor se sliši, na Tirolsko. Oficial finančnega ministrstva Pollauf, ki je kandidiral v Oberplanu, je pa prestavljen ravnotako nagloma v Celovec.

Vse te korake je smatrati za politično masreglovanje. Omenjeni uradniki so kaznovani, ker so se osmelili kandidirati.

Ne sme se pa misliti, da vladi sploh ni všeč, da kandidirajo uradnike za državni zbor. Taki poslanci bi ji bili celo všeč, ker misli, da bi se čutili vsled svojega uradniškega značaja bolj odvisne in bi vlada z njimi lažje dosegla, kar hoče in česar ne doseže tako lahko s poslanci, ki se zavedajo svoje neodvisnosti. Med državnozborskimi kandidati je bila sploh dolga vrsta uradnikov; naj bodeta omenjena le med slovenskimi Laharnar na Krasu in Povalej na Štajerskem. Avse druge pusti vlada pri miru; samo nekatere prestavlja in slepec mora opaziti, da so to ravno tisti, ki so kandidirali proti krščanskosocialnim veljakom kakor Lueger in Lichtenstein.

Vera v nepristranost vlade je torej že opravičeno omajana. Najprej pridiga baron Beck križarsko vojno in združitev liberalcev in kršč. socialcev proti socialnim demokratom in takoj potem začne Korytowski preganjati samostojne uradnike. Beckovo ministrstvo hoče torej vladati krščanskosocialno in dr. Šustersič ima upanje, da postane ekselencia. V kolikor se to posreči vladi, je seveda še vprašanje in morda se je Beck le še prenačil z razkritjem svojega krščanskosocialnega srca.

V političnih računih pa mora biti vsekakor obsežena ta tendenca vlade, ki obvešča, da v parlamentu gotovo pride do hudih bojov med klerikalizmom in protiklerikalizmom. V protiklerikalnem taboru bodo socialni demokratje odločilne moči. Kmalu se bode moralo razkriti, koliko protiklerikalne odločnosti tiči še v buržoaznem liberalizmu resnih narodov.

Reakcija izteguje robove. Pozor na njo!

Politični odsevi.

Volitev v Dalmaciji. V spletskem volilnem okraju si stojita nasproti kandidat napredne ljudske stranke Smolaka in pa vladni kandidat Bulić, za katerega deluje ne glede na vse zakone ves administrativni aparat. Tretjina volilcev je prejela volilne izkaznice šele na dan volitev, komisije so sestavljene domala izključno iz agitator-

jev vladne stranke in napredna ljudska stranka, da si najmočnejša v okraju, ima najmanj zaupnikov v volilni komisiji. Predstojniki finančnih, poštinih, davčnih in tobačnih uradov pritiskajo na nezasišlan način na podrejeno osebje, da glasuje na višje povelje za Bulića. Državni uradniki potujejo po okraju, terorizirajo uradništvo in groze gostilničarjem, da zgube licenco. O Smodlaku govore, da pripada stranki morilcev cesarice Elizabete. Vladni agitatorji imajo na stotine uradnih glasovnic na razpolago. Pred očmi volilnih komisarjev se godi najbolj teroristična agitacija za vladnega kandidata v volilnem lokalu samem. Volilcev Smodlake ponekod niti puščali niso na volišče. Ob takih okolnostih je dobil Bulić 3509, Smodlaka 3413 glasov, dočim je bilo 144 glasov razcepljenih. Za ožje volitve je nujno potrebno, da se poveri volilni komisarijat neodvisnim sodnikom.

Vspehi kolonijalne konference britanske. Kolonijalna konferenca, ki je poleg obilice vsakovrstnih zabavnih priredb imela nekaj resnih posvetovanj, ni rodila — kakor je bilo pričakovati — velikih uspehov. Vzroka sta dva: liberalna vlada, ki si je pri poslednjih volitvah priborila veliko večino, ne kaže imperijalističnih teženj. Na drugi strani pa separatizem kolonij ni naklonjen poskusom, ki vedejo koncem koncev v centralizem. — Najvažnejši uspeh pravkar zaključene konference je ustanovitev kolonijalne kronskega sveta: ministrski predsedniki se odslej ne bodo več shajali na poljubno vabilo angleškega kolonijalnega urada, temveč tvorijo samostojno korporacijo s parlamentnim tajništvom v Londonu in rednimi štiriletnimi zbori. — Dalje se je sklenilo izmenjavati častnike posameznih armad v svrhu unifikacije britanske armade. — Na polju medsebojnih carinskih ugodnosti konferenca ni rodila nobenega praktičnega sadu; pač pa se je iz debat videlo, da Chamberlainova ideja britanske carinske unije še ni pokopana in da bo ostala še dalj časa v ospredju britanske politike. — Vazne uredbe so se sklenile glede poštne, brzojavne in parobrodne zveze posameznih britanskih držav, ki odslej v medsebojnem prometu ne bodo več vezane na posredovanje tujih držav.

Socialisti!

Ne recite, da imamo šest let časa do prihodnjih volitev! Nihče ne ve danes, koliko življenja je prisojeno parlamentu. Delati je treba, kakor da so nove volitve že pred durmi.

Snujte povsod organizacije! Učvrstite obstoječe organizacije!

Skrbite za svoje časopisje, da se razširijo in poglobijo naše ideje!

Vse sodruge, ki imajo dobro voljo, pomagati nam pri delu, prosimo, naj nam pošljejo svoje naslove.

Naša stranka in ožje volitve.

Izvrševalni odbor jugoslovanske socialno-demokratske stranke je na razširjeni seji sklenil glede ožjih volitev za dne 23. maja sledeče:

Načeloma nastopi stranka povsod, kjer ima pri ožjih volitvah odločevati, proti klerikalizmu. Zato poziva prizadete sodruge, naj se v obeh štajerskih in v kraškem okraju udeležijo volitve ter naj glasujejo:

Za Ježovnika proti Robiču; za Roša proti Benkoviču; za Štreklja proti Laharnarju.

Za Ljubljano velja sklep, da se stranka ne udeležijo volitve.

Načeloma je izključeno, da bi socialni demokratje volili klerikalca, kadar ne zahteva tega posebna politična konstelacija. V sedanjih razmerah v Avstriji pa je politično nadvse potrebno, preprečiti povečanje klerikalne moči, ki bode v državnem zboru velika, a vendar ne tako, da bi bilo naravnost koristno, prepustiti reakciji vse in tako pospešiti prelom. Socialno-demokratska stranka ostalih narodov bode v parlamentu taka pro-

titeža proti klerikalni zmagi, da utegne posojati taktiko s tega splošno političnega stališča, se pokaže brez obzira na vse lokalne razmere, ki niso merodajne za državni zbor — potreba, preprečiti pomnoževanje klerikalnih poslancev. Vendar ni mogel izvrševalni odbor skleniti glasovanja za liberalnega kandidata. Pri ljubljanski volitvi se je zgodilo toliko nepostavnosti, da jih stranka ne more sankcionirati z udeležbo pri ožji volitvi. Boj proti stranki je bil tako perfiden še do zadnjega trenutka, da bi bilo ne več samozatajevanje, temveč sramotno ponižanje, ako bi šla k ožji volitvi. Izvrševalni odbor mora vrhutega skrbeti, da ohrani stranki proste roke za vsak slučaj in da varuje predvsem disciplino v lastni stranki.

Pozivamo torej vse sodruge, da se strogo drže tega sklepa in da zavrnejo vsako nasprotniško agitacijo, naj bi prišla z liberalne ali klerikalne strani. Opozarjamo sodruge, da je spoštovanje tega sklepa v interesu strankine discipline nujno potrebno in **da se tistega, ki bi ravnal nasprotno, nikakor več ne prizna za udeleženca socialno-demokratske stranke.** Osebnoma seveda vsakdo pravico, glasovati tudi pri ožji volitvi, ali s tem se postavi sam izven stranke, ki absolutno ne more trpeti, da bi njeni udje prezirali sklepe lastne stranke, pa slušali nasprotnike. **Kdor je socialni demokrat, se torej v Ljubljani na noben način ne udeležijo ožje volitve.**

Nasprotno pa pozivamo sodruge na Štajerskem in na Krasu, naj se udeležijo volitve dne 23. maja, pa naj tudi agitirajo za napredne kandidate proti klerikalnim.

Izvrševalni odbor
jugoslov. soc. dem. stranke.

Domače stvari.

«Naš List» misli po navadi vseh malih duš, da mora dati tudi on breo socialni demokraciji, ki je po njegovem mnenju treščena ob tla. Uredništvo tega lista, ki tava kakor pijano semintja pa išče smeri, za katero bi se definitivno odločilo, bi storilo prav, če bi si poskrbelo nekoliko političnega in socialnega znanja, preden urejuje. Slovenska socialna demokracija nima nobenega povoda, izgubiti pogum zaradi izida letošnjih volitev — nikjer, pa tudi v Ljubljani ne. Socialna demokracija ne more biti uničena, dokler so milioni nesvobodni, a željni svobode. Socialne demokracije ne stare nihče, dokler brani gospodarski red delavnemu ljudstvu prosto, človeško življenje, vstvarjajoč s kruto silo absolutistične gospodarje in brezpravne hlapce. Bahatost socialistov, ki trdijo, da je Ljubljana delavsko mesto, se zdi smešna samo časopisom Naš listovega kalibra, ki smatrajo za posebno dostojanstvenost, lizati pete mogotcem. Nas pa ne zanimajo toliko zabavljivke «Našega lista», kakor nauki zgodovine. Hujše kakor nam se je godilo nemški socialni demokraciji ob času Bismarkovega Sozialistengesetzes, a nemška socialna demokracija je danes po številu svojih pristašev najmočnejša stranka v rajhu. Hud poraz je doživela na videz češka socialna demokracija leta 1900, a leta 1907 je uničila Mladočehe, v katere je poetični «Naš list» sentimentalno zaljubljen ter je s silno roko preprečila rop agrarcev. Zakaj pa naj bi si mi v obupu polagali vrč okoli vratu? Kje pa so tisti za nas tako žalostni simptomi? Saj se nam je z nečednimi sredstvi vzelo, kar je le bilo mogoče. In vendar pogledajte številke po deželi! Kaj je opravil liberalizem proti klerikalizmu? Saj se ni upal nikjer nastopiti pod pravim imenom! Samega sebe je zatajil, da bi vjel nekoliko glasov. A socialna demokracija je šla v boj brez krinke in doseglaja, ne le krasne agitatorične uspehe, ampak tudi častne številke v krajih, kjer so razmere za njo najtežavnejše. Več dela smo opravili, kakor liberalci in to je za bodočnost več vredno, nego mandati. Nasilje, ki je to pot triumfiralo, nas pa tudi ne ostraši. Hrvatska se je rešila Khuenovega jarma, ruski sodrugi se niso zbal vislice in bajonetov. In nam naj bi padlo srce v hlače, ker je enkrat zmigala nasilna laž?

Rekurz proti volitvam v okrajno bolniško blagajno ljubljansko so vložili liberalni delodajalci na deželno vlado. Rekurz, ki je popolnoma neosnovan, ker so se volitve vršile korektno in v polnem redu, ne zasleduje drugega namena, kot da preskrbi delodajalcem, ki so se že s svojim volilnim mešetarjenjem do kosti blamirali, novo blamažo.

Seznam nedostavljenih legitimacij. Površen pogled v seznam onih, katerim volilne legitimacije niso bile dostavljene, nas prepriča, da jih pripada devet desetink delavskemu razredu. Ne trdimo, da je nevročitev izkaznic dobro premišljen rop volilne pravice, ali pa skrajna zanikarnost in nesposobnost magistratne uprave. Ena izmed teh dveh eventualnosti velja prav gotovo, a ena je gorostasnejša od druge. Mirno pa lahko trdimo,

da bi bilo številno razmerje, ki ga je ostvarila prva volitev, popolnoma drugo, če bi bila tem tisočerm pripadnikom delavstva dana priložnost in možnost udeležiti se volitev, in da bi se jutrišnja ožja volitev vršila pod bistveno drugačno parolo.

Tržaški slovenski narodnjaki so sklenili, da se vzdrže ožjih volitev v Trstu. Praktičnega efekta nima ta sklep, ker so italijanski narodnjaki preklicali svoje kandidate in morajo biti vsled tega izvoljeni itak vsi trije socialno-demokratski kandidati. Brzojavno poročilo nam še ne sporoča, kako so narodnjaki utemeljili svoj sklep. Če ima biti to demonstracija proti socialnim demokratom, tedaj je precej nerodna. Z narodnega stališča bi bilo vsekakor bolj umestno, da bi Slovenci oddali glasove za tisto socialno demokracijo, ki je porušila tržaško komoro. Seveda imajo pravico, da sklepajo, kakor hočejo sami in mi jim ne zamerimo.

Čedna narodno-socialna morala. Klofač — vzornik skromnega Chama in njegove četice — ki se potaplja v socialno-demokratskih glasovih, je sklenil z Mladočehi sledečo kraljico kupčijo: zavezal se je, da bodo narodni socialci povsod podpisali mladočeške kandidate proti temu, da volijo Mladočehi Klofača in da poplača mladočeška stranka vse narodno-socialne dolgovce, ki so jih napravili v volilni agitaciji in ki predstavljajo precej lepo vsoto. Ta famozni predstavitelj politične dekadence na Češkem si da od svojih mladočeških očetov plačevati narodno-socialne glasove. Dočim zakon strogo prepoveduje kupovanje in prodajanje glasov en detail, ta politični desporado nemoteno svojo veletrgovino en gros uganja z glasovi. Med spodobnimi ljudmi je človek, ki proda svoj volilni glas, izkaznico najvišje državljanske pravice, na glaslo zavrženega subjekta. Na kakšnem glaslo šele je voditelj stranke, ki kupčuje s tujimi glasovi? — Zares, Chame, se politične oblike à la Klofač je treba, da bo podoba liberalne zbankrotlosti popolna!

Gališke volitve. Na dan volitev izgledajo javni trgi kakor sejmišča — glasovi se ob asistenci javnih organov kupujejo in prodajajo. Zloraba uradne oblasti poganja «najlepše» cvetje. Uradni namenoma ne dostavljajo volilnih izkaznic pristajajočim neljubim strank. To je specijaliteta galiških volitev, kakor se vrše v Tampolu, Rzeszovu, Ljubljani, Kolomeji, Przemislu... Ne dvomimo, da demokratski parlament, v katerem bo naša stranka odločevala, pomete s to specijaliteto in uvede tudi v volilni boj nekaj morale.

Kaj je to politika, zaboga? Pride «Slovenski Narod», pa pripoveduje, kako hodi Kregarjeva žena okrog in prosi ljudi, naj ne volijo Kregarja, češ, odkar kandidira, gre obrt navzdol. To se razjezi «Slovenec», skoči po konci in napreže «returkučo»: Hribarjeva žena je pa res rekla, da ji ni nič vseč, da kandidira Hribar. Kaj mu je pa tega treba? — Ljudje božji, kaj vam je pa sploh treba uganjati politike, če ste tako preklicano otroški? Po vsem svetu se odločajo ljudje pri volitvah za stranke, po političnih načelih in razlogih. Pri nas se bo pa prihodnjč vprašalo kuharice kandidatov, kaj se pri njih navadno kuha, pa se bo tudi s tem vabilo volilce. In nikomur ne pride na misel, da se s tako vabo vendar kruto žali volilce, katerim se insinuirajo, da nimajo političnega mnenja in prepričanja, ampak da bodo volili tistega, čegar list jih ima za najbolj neumne!

Ni nas! Obrnite stvar kakor hočete, socialnih demokratov pa le ni. V pondeljek dopoldne je bila dvorana «Mestnega Doma» tako natlačena, kakor menda še nikdar, odkar stoji ta hiša. Nekoliko sto ljudi je odšlo, ker ni bilo več prostora. Na trgu Cesarja Jožefa jih je bilo še toliko, da so želeli, naj bi bil shod na prostem, ali pa naj bi se govorilo z okna. To so dejstva, katerih pač ne more utajiti nihče. Nič ne bomo cenili, koliko je bilo ljudi, kajti s številkami se operira pri nas že preveč bezobzirno. Ali če je trdil «Narod», da je bilo v nedeljo na liberalnem shodu 1400 poslušalcev, bi morali reči, da jih je bilo na binkoštni pondeljek 3000. Neumno se zdi to našim nasprotnikom; seveda, 641 glasov smo dobili pri volitvi, pa naj bi se zdaj priznalo, da je sploh še kaj socialnih demokratov v Ljubljani? Ni nas, pa nas ni. V «Mestnem Domu» so zborovali — liberalci in klerikalci. Da so se godila nasilstva nad delavstvom, so potrjevali liberalci in klerikalci. Sklep, da ostanemo doma, so odobraval liberalci in klerikalci. Socialistično predsedništvo so volili liberalci in klerikalci! Socialistov ni! To citate danes lahko, kjerkoli hočete. Še celo tržaška «Edinost» piše tako... Ljubljanski socialisti! Nasprotniki so nas izbrisali kar z gobo. Mi pa vendar verujemo, da nas je še tukaj. Pokazati bomo morali gospodom nasprotnikom našo eksistenco tako, da je ne bodo mogli utajiti. Ljubljanski socialisti! Delati bode treba, trdo delati, da preženemo našim nasprotnikom veselje do zasmehovanja. Mi Vam zaupamo, da boste delali z nami!

«Slovenski Narod» je v soboto nagrmadil toliko perfidij v svojih stolpcih, da ga mora pač vsak zaveden delavec smatrati za podlega sovražnika. Težko je, spričo takega boja premagati se in varovati se tistega infamnega tona, v katerem je nadvse izurjen list, ki hoče veljati za glasilo

slovenske inteligence. Žalostno je sploh, če dovoli inteligenca temu prostaskemu žurnalu, da se sklicuje na njo in da govori v njenem imenu. Žalostno je za naše javne razmere, da trpi naša inteligenca tako podel organ. Že davno smo pričakovali, da zadoni temu škandalblatu odločen protest iz vrst inteligence v ušesa. Ali boše treba še dolgo čakati, preden se zave inteligenca, da sramoti ta pisava tudi njo? Boj, ki ga vodi »Slovenski Narod« je tako nepošten, da se popolnoma izravna z vsakim revolverskim žurnalom. Abstrahirajmo od brezobraznih laži, ki jih je razsul to soboto ravno tako, kakor je teden poprej lagal o kompromisu s klerikalci in z Nemci ter vzdrževal svoje laži kljub našemu odločnemu dementiranju. Ali od tega ne moremo abstrahirati, da se trudi glasilo Narodne Tiskarne, zanesti korupcijo in neznačajnost v politično življenje. Ne premagati, ampak korumpirati se prizadeva našo stranko. Neko nesramno izjavo v sobotni številki je stiliziral tako, kakor da so jo pisali socialni demokratje. To pa je podlost prvega reda. Lep socialni demokrat bi bil, ki bi napadal svojo stranko v nasprotniškem listu! »Narod« seveda dobro ve, da takih socialnih demokratov ni, ali rad bi naredil vtisk, kakor da bi bila socialno-demokratska stranka tako desorganizirana in demoralizirana, da bi bilo tudi to mogoče. Ne verjamemo, da mora izza takih dokazov perfidnega sovraživa organiziran delavec sploh le še besedico verjeti takemu šornalu, ne verjamemo, da ga more sploh še v roke vzeti tisti, ki ga ne veže poklic, da ga mora čitati.

Heul! Heul! so kričali klerikalci v torek večer na — nemškem volilnem shodu v kazinskem salonu. Bilo je tam namreč več slovenskih klerikalcev, kakor nemških nacionalcev. Zelo navdušeni so bili. Enemu je že bil žvižg na jeziku: Žžž—ivio in hotel zaklicati, ko je Eger prav ginljivo govoril. Pa se je še pravočasno spomnil, da mora markirati pristnega Tevtona in je krepko zahajlal: Heul!

Tržaška »Edinost«, neumna po volitvah, kakor je bila pred volitvami, si še vedno domišlja, da je poklicana za učiteljico socialni demokraciji. Čitali so v njenem uredništvu manifest češke socialne demokracije, pa ker doslej nikoli niso jasno spoznali naših zahtev, našega boja, našega stališča, se čudijo kakor apostoli, ko so priplavali ognjeni jeziki nad nje. Da se hoče češka socialna demokracija bojevati za enakopravnost narodov, se zdi naiyki tako novo, da kar strmi. Da pa more končno vendar zapreti v začudenju odprta usta, apostrofira — jugoslovansko socialno demokracijo! Mi naj čitamo češki manifest; mi naj se učimo! Porcijo impertinence je res treba za tako obračanje. Bilo bi pa le bolj priporočljivo, da bi vzela »Edinost« v roke, kar smo mi pisali, ne le v sedanji volilni kampanji, ampak leta in leta, pa da bi se nekoliko trezno spomnila na to, kar smo govorili, ne le na stoterih shodih meseca aprila in maja 1907, ampak tudi že leta in leta. En slučaj naj nam navede »Edinost«, da smo nastopili proti enakopravnosti! Pové naj, kdaj smo bili proti slovenskim šolam in proti slovenskemu uradovanju. Pa v čem se razlikuje naš narodni program od tega, kar zahteva češka socialna demokracija. Da se ta država izpremeni v federacijo svobodnih narodov? Stvar je le ta, da »Edinost« nam noče priznati narodne pravičnosti in ko nam jo je zanižala, naj sestavlja Čehe v zgled. »Edinost« naj sama premišluje, kako se imenuje tako taktiko. Mi se pa za njene svete prav lepo zahvaljujemo. Toliko znamo še sami čitati, kakor ona.

Proti ljubljanski volitvi.

Izvrševalni odbor je sklenil, ne glede na to, kakšen bode izid današnje ožje volitve, vložiti na podlagi nabranega materiala o nereelnih volilnih manevrih in mahinacijah proti državnozbornski volitvi v Ljubljani protest.

Izvrševalni odbor
jugoslovanske soc.-dem. stranke.

Izjava.

»Slovenski Narod« od srede trdi, da sem agitiral za klerikalca za ožjo volitev. To trditev označujem za golo laž, ki nima najmanjše podlage. Pozivam »Narodovega« poročevalca, naj mi dokaže le en slučaj, da sem uplival na kogarkoli drugače kakor v smislu sklepa naše stranke, t. j. za vzdržanje od volitve. Večidel me zadnje dni sploh ni bilo v mestu, ker sem imel službeno opraviti v ljubljanski okolici. Odločno si pa prepovedujem, da bi se mi omejevalo osebno svobodo, podtikaje mi lastne izmišljotine, če govorim s komurkoli o privatnih zadevah. Ako mi »Narodov« poročevalec ne dokaže zatrjevane agitacije, mu ostane prisito, da se je nesramno lagal.

Anton Vičič.

Med železničarji

se je sinoči razširjala vest, da je prišel sodrug Resel v Ljubljano, da bi odvrnil jugoslov. socialno-demokratsko stranko od njenega sklepa in pregovoril organizirane železničarje, naj glasujejo za Hribarja. Ta samaposebi absurdna vest je bila seveda od konca do kraja zlagana. Sodruga Resla ni bilo v Ljubljani in laž je imela edini namen, naščuvati železničarje proti njih stranki. Po orožju, ki se ga poslužujejo proti nam, naj se sodi naše politične nasprotnike.

Poziv!

Ker se po Ljubljani raznašajo vesti, da vzlic skupnemu sklepu volilno-okrajnega in izvrševalnega odbora, vzdržati se volitev, posamezni sodrugi agitirajo za udeležbo pri volitvah v prilog obeh prizadetih strank, prosi podpisani odbor, da se vsakdo, ki more dokazati ali pa mu je drugače znano, da so sodrugi agitirali za tega ali onega kandidata, danes ali pa jutri od 6. do 7. ure zvečer zglašijo v upravištvu »Rdečega Prapora«, Frančiškanske ul. št. 8, prvo nadstropje.

Ljubljana, 23. maja 1907.

Volilno-okrajni odbor za Ljubljano.

Najnovejše vesti.

Dunaj, 22. maja. Nižjeavstrijski deželni zbor je sklican na 27. maja.

Dunaj, 23. maja. Dunajski Čehi so sklenili, oddati danes bele listke, izvzemši Fünfhaus, kjer glasujejo za socialističnega Forstnerja proti Schneiderju.

Dunaj, 22. maja. Baron Hock, svobodni-selni kandidat za 17. dunajski mandat, je vložil proti krščansko-socialnim volilnem komisarjem ovadbo zaradi zlorabe poverjenega jim urada, ker so vzlic ugovoru vladnega komisarja, razveljavili nepostavno nekaj njegovih glasov.

Linc, 22. maja. Za Gornjo Avstrijo je sklenila soc. demokracija podpirati liberalne kandidate, ki so se zavezali nastopiti proti vsakemu poslabšanju koalicijske svobode in za starostno zavarovanje.

Praga, 22. maja. Občinski svet je sklenil, da se predmestja Bubenč, Dejvic, Podol in Zbrežovice priklopijo mestu. Ob tej priliki je pozval Podlipny vse Čehe brez razlike strank, da glasujejo za mladočeškega kandidata Čeha, ki je v ožji volitvi z Nemcem Richterjem.

Praga, 22. maja. Kompromisna pogajanja meščanskih strank so rodila le deloma uspeh. Sporazumljenje se ni doseglo v okrajih, kjer stoje v ožji volitvi minister dr. Foit, dr. Herold, Reumann, Čelakovskij, pač pa v okrajih Kramafa, Kaftana in Fiedlerja.

Trutnov, 22. maja. Socialno-demokratska stranka je povodom ožjih volitev med Eppingerjem in Wolfom izdala oster poziv na delavstvo, da obračuna z Vsenemci. Podoben poziv so izdali tudi Čehi.

Palj, 22. maja. Socialni demokratje so sklenili v puljskem okraju, kjer so Italijani v večini, podpirati proti hrv. klerikalcu Laginji italijanskega liberalca Rizzija, ki je sklenil zavzeti se za delavsko zavarovanje in za odpravo § 14.

Trst, 21. maja. Dvanajst delavcev, ki so zaradi malih kazni v zaporih tukajšnjega sodišča, je začelo prostovoljno stradati, ker so dobili izgon iz Trsta.

Plzenj, 23. maja. Socialni demokratje so sklenili, vložiti protest proti izvolitvi Fresla.

Krakov, 23. maja. Daszynski izjavlja, da na noben način ne sprejme kakega nepoljskega mandata. Kandidiral bode pri ponovni volitvi v Biali. Ako tam ne bi zmagal, misli odstopiti Cingr v Šleziji, da kandidira Daszynski tam.

Budimpešta, 22. maja. Prometni odsek ogrskega državnega zbora je v splošnem sprejel načrt železniškega zakona. Za hrvaške jezikovne zahteve se je zavzel poslanec Tuškan, dočim temeljna pravica delavstva: koalicijska svoboda v odseku ni našla zagovornika.

Berolin, 23. maja. V Čenstohovu so bili na ulici trije policijski podčastniki napadeni; dva sta bila ubita, eden je zbežal. V Piasechnu je bil ubit žandarski četovodja, ko je hotel aretirati dvojce mladih ljudi.

Bern, 21. maja. Tatjana Leontjeva, ki je poskusila atentat na Durnova in pomotoma usmrtila nekega francoskega bogataša, je zblaznela.

Pariz, 22. maja. Zbornica razpravlja o predlogi v varstvo volilne tajnosti in svobode.

Bruselj, 22. maja. Velike škandale je povzročila v belgijski zbornici izjava trgovskega ministra, da prejemajo voditelji štrajka dnevno po 4 franke in pol, dočim tuji delavci stradajo. Socialistični poslanci so ga označili za lažnjivca in obrekovalca.

Bruselj, 22. maja. Prihodnja medparlamentarna konfenca se vrši najbrž 1908 v Berlinu.

Blankenstein ob Ruri, 21. maja. V rovu Blankenburg je tresčilo dvigalo, v katerem so sedeli rudarji, s tako silo ob tla, da so bili trije rudarji težko, enajst pa lahko ranjenih.

Dublin, 22. maja. Irski narodni svet je soglasno odklonil parlamentu irski načrt.

Bergamo, 22. maja. V Bergamu, ki je veljala za nezavzetno klerikalno trdnjavo, je prejel pri nadomestni volitvi klerikalec Bonomi 2282, liberalci 1845 in socialisti Ogennati 389 glasov. Ker bodo socialisti glasovali za liberalca, je njegova izvolitev gotova.

Peterburg, 22. maja. Car je odbil prošnjo moskovskih monarhistov za avdijenco z motivacijo, ker so monarhisti protiuštavni.

Petrograd, 22. maja. Duma je razpravljala o načrtu komisije za sestavo poslovnika, ki naj bi preprečil nepotrebne dolgotrajne debate.

Moskva, 22. maja. Devetnajstletni kmet Veselov je bil obsojen na smrt na vešala, ker je poskušal umoriti jaroslavskega guvernerja Rimskega-Korsakova.

Moskva, 22. maja. Policija je zaprla 22 oseb, ki so imeli tajno zborovanje kmečke zveze. Med njimi se je nahajal tudi poslanec Izmajlov, ki ga je pa policija takoj izpustila, čim je dognala njegovo identiteto.

Voronjež, 22. maja. V vasi Kalaču so zaprli trideset revolucionarnih socialistov, vsled česar so nastali veliki nemiri. Kmetje so razdejali brzozavno zvezo. Vsled konflikta s policijo je več oseb ranjenih, in sicer dve smrtno.

Varšava, 22. maja. V tukajšnji ječi so se včeraj jetniki uprli. Poklicali so vojaštvo. Trije jetniki so ubiti, trije težko ranjeni. Ostale so premagali in uklenili.

Teheran, 22. maja. V perzijskem parlamentu so nastali med radikalnim in zmernim krilom ter med vlado ostri konflikti.

Tientsin, 21. maja. Oblasti so zaplenile v mestu 3000 pušk, 300.000 nabojev in 11.000 bajonetov, ki so bili vpeljani na račun ustašev. Med domačimi je naredila zaplemba velikanski vtisk.

V najem se da kovačnica

na dobrem prostoru, z lepim stanovanjem, poleg glavne ceste.

Prednost ima oženjen kovač. — Kdor želi dobiti kovačnico v najem, naj ne zamudi prilike.

Vprašanja na

Anton Štrukelj
Trata, p. št. Vid nad Ljubljano.

V Spod. Šiški

se odda takoj ali za avgust

malo stanovanje.

Vpraša naj se v gostilni »pri Buru« v Spodnji Šiški št. 205.

Pravkar je izšla brošura:

SPOLNE BOLEZNI

Ljudstvu v pouk in svarilo napisal

dr. I. Demšar

špecialist za kožne bolezni.

Cena 45 vin., za 10 iztisov 4 K franko
Pošilja se samo, ako se z naročilom obenem vpošlje dotični znesek.

Okr. organizacija v Gorici

sklicuje na dan

26. maja 1907 ob 9. uri dop.

svojo izvanredno konferenco

z nastopnim dnevnim redom:

1. Poročilo odbora glede zadnjih volitev.
2. Politična organizacija.
8. Poročilo blagajničarja.
4. Strankina sredstva.
5. Slučajnosti.

Tem potom se vabi vse zaupnike krajevnih organizacij mesta Gorice in goriške okolice, da se udeležijo te važne konference polnoštevilno.

Okrajni odbor.

Organizacije, sodrugi, pozor!

Povodom vršečih se državnozborskih volitev je v proslavo splošne in enake volilne pravice izvrševalni odbor založil krasne

umetniške razglednice

== v barvotisku ==

predstavljajoče simbol bližajoče se delavske pomladi.

Cena	50 izvodom	3 K 25 v
"	100 "	5 " 75 "
"	500 "	23 " 75 "
"	1000 "	40 " — "

Posamezni komadi po 8 vin.

Naroča se jih pri upravnistvu „Rdečega Prapora“ proti plačilu, oz. pošt. povzetju.

Sodrugi, sezite pridno po teh razglednicah!

Organizacijam in delavskim čitalnicam, pos. sodrugom

ki se zanimajo za največjo avstrijsko žensko organizacijo tobačnih delavk in delavcev, se priporoča v naročbo slov. strokovni list

„Tobačni delavec“

ki izhaja vsak prvi torek v mesecu ter stane za celo leto 1 K 20 vin.

Naroča se pri upravnistvu „Tobačnega delavca“, Dunaj V/12, Schmalzhofgasse 17.

Vsako posredna in ponatisek je kaznivo.
Edino pravi je

Thierryev balzam

le z zeleno znamko nune. — 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali pa 1 velika specialna steklenica s patentnim zaklepom 5 K.

4 62—44

Thierryev centifolijno mazilo

proti vsem, še tako starim ranam, vnetjem, poškodbam itd., 2 lončka K 3-60. Razpošilja se le proti povzetju ali za poslani denar.

Te dve domači zdravili sta povsod znani in še od nekdanj sloveči.

Naročila se naj naslovljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi p. Rogaški Slatini.

Zaloga večinoma po lekarnah. Knjižice s tisoči zahvalnih pisem zastonj in franko.

Zahtevajte
po vseh gostilnah,
kavarnah in
brivnicah

„Rdeči Prapor“

Sprejme takoj v delo

1 pomočnika in 2 vajenca

Rudolf Riffel, klep. mojster

Ljubljana, Šelenburgove ulice 6.

„RDEČI PRAPOR“

je najradikalnejše slovensko glasilo, nujno potrebno vsakemu volilcu in vsakomur, ki hoče biti objektivno informiran o do-
mači in splošni politiki.

„RDEČI PRAPOR“ je najmodernejši slovenski list, ki ne bi smel manjkati v nobenem bralnem društvu ali čitalnici ter napredni hiši.

— Priporočajte „Rdeči Prapor“ povsod! —

Tiskarna Iv. Pr. Lampret

Kranj :: Gorenjsko :: Kranj

se priporoča p. n. občinstvu v vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmoderneje oblike. Ker je bogato založena z modernimi črkami in okraski ter opremljena z najnovejšimi stroji in električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini, in sicer: uradne tiskovine, kuverte, račune, pismene papirje, cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, brošure, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, molitvenike, mrtvaška naznanila, razglednice, hranilne in zadržne knjižice, poročna naznanila, vizitke, vstopnice, zavitke, dopisnice, jedilne liste, vignete i. t. d., sploh izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela okusno in ceno. V isti založbi je izšla tudi časa primerna knjižica v drugi, pomnoženi izdaji

Novi državnozborski volilni red.

„Rdeči Prapor“ izvod po 10 v se dobiva v Ljubljani v tobakarnah: Blaž, Dunajska cesta, Franzol, dr. Kolodvor, Spod. Šiško, Krišer, Sv. Peter, Pichler, Koševski trg 21, 22; Svoboda, glavni trg, Ščurk, Šelenburgove ulice; Valjov, Sv. Jakoba trg, Kleinsch, Jurčičev trg; Dolenc, Kolodvorske ulice, Številka 27; Sušnik, Rimska cesta 24; Ušeničnik, Zidovske ulice 1. — Kranj: Karol Florian, knjigarna. — Jesenice: Jakob Mesar, štev. 101. — Trst: Lavrenčič, Piazza Caserma. — Trst Rojano: Močnik, tobakarna — Gorica: Krebelj Peter, Kapucinske ulice štev. 1. Schwarz, Šolske ulice. — Reka: Ricardo Camera, Corso 16.

Naročajte edino slovensko revijo Naši Zapiski.

== Naročnina: ==

Za celo leto K 3, za pola leta K 1-50, za četrt leta 80 h, posamezne številke 50 h.

== Uredništvo in upravnistvo v Ljubljani. ==

V založbi „Naših Zapisnikov“ se še dobe:

8. številka tretjega letnika: Nekaj kulturnih zavodov slovenskih, po 24 vin.

10. in 11. številka tretjega letnika: Prešernov spomenik, obsežajoča 48 strani, z lepim ovitkom; za naročnike po 50 vin., sicer franko 80 vin.

Drama Prešernovega duševnega življenja, predavanje g. dr. Ivana Prijatelja ob odkritju Prešernovega spomenika v Ljubljani, po 40 vin. pri upravnistvu „Naših Zapisnikov“ v Ljubljani.

I. S. Machar: Magdalena, povest v verzih; poslovenil A. Dermota, po 2 K.

Abdus: Občina in socializem, 70 vin.

P. Mihalek: Iz nižin življenja, 1 K.

Za agitacijo pripravne so brošure:

Program socialne demokracije, po 4 vin., po pošti 8 vin.

Zvišanje duhovskih plač, po 10 vin., po pošti 14 vin.

Ako se jih naroči več, se dovoljuje pop st po dogovoru.

Kaj hočejo socialni demokracije

ali program socialno-demokratske stranke.

Dolžnost vsakogar, ki se zanima za politično življenje, je, da se seznani s težnjami in zahtevami socialne demokracije. Cena brošure, ki obsega tudi narodnostni program avstrijske socialne demokracije

4 v, po pošti 8 v.

Naroča se je pri upravnistvu

== „RDEČEGA PRAPORA“. ==

